

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 V. Christus in deserto tentari debuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

esse venturum per Scripturas, & oracula Prophetarum, quibus satis aperte predictum erat Messiam venturum, & futurum esse verum Deum, & hominem, ut in princip. prioris tomi probatum est. Eas ergo cum intelligeret demon, dubitare potuit, an Iesus esset Messias, & consequenter an esset verus Deus. Dices, ex Scripturis cognitionem accepisset, non esset verum, quod statim addunt Ambrosius & D. Thomas, *Sed venire per hanc infirmitatem corporis non putabat*. Quia ipsidem Scripturis satis manifestum erat, Messiam quidem (quamvis verus Deus futurus esset) venturum tamen mortalem, atque passibilem: ergo demon, eo quod videret Christum passibilem, non dubitaret, an esset verus Deus, ut dicti Patres dicunt, sed potius coniungendo signa infirmitatis cum signis maiestatis adduci profecto posset, ut eum Messiam, ac verum Deum esse crederet. Respondetur hoc argumento concludi demonem non satis intellexisse Scripturas omnes: neque omnia illarum mysteria inter se contulisse, ut Christum agnosceret. Quia quamvis demon magna vi naturali ad intelligendum polleat: tamen Scripturae altiori, quo sunt condite Spiritu, intelligenda sunt, praesertim propheticae praedictiones, quae antequam omnino compleantur, obscurissimae sunt. Accedit quod demon prauo superbiae, & inuidiae affectu impediri multum poterat, nec sincerum Scripturae sensum perciperet, sed de hac re iterum postea redibit sermo.

Obiectio.

Respons.

Ambrosius. Tentare quid sit.

D. Thom.

Augustinus.

Tentari quomodo non sit malum.

Conc. Trident.

A non potuisse huiusmodi tentationis genus, quia non potest esse sine peccato, intelligi potest non simpliciter, sed sub ea conditione, si ab homine praue[n]iri potest, & euitari, & quia a Christo semper vitari poterat, ideo non potuit admitti sine aliqua culpa. Vel secundo potest exponi, ut non sit sensus non posse esse sine peccato, id est, quin ipsa sit peccatum, sed non posse esse sine aliquo peccato, quod sit veluti origo, & radix eius. Quia haec tentatio, seu concupiscentia ad fomitem pertinet, qui tantum ex originali peccato originem ducit, & ideo interdum quasi per denominationem extrinsecam peccatum appellatur, ut Conc. Trident. supra dixit. Addo etiam huiusmodi motus per se esse indecetes, & ideo, quatenus vi sua, ac formaliter culpe non sint, si nulla voluntas intercedat, habent tamen quodammodo materialem turpitudinem culpae, & idcirco nullo modo decebat esse in Christo: & sic intelligendus etiam est B. Cyprianus, qui serm. de tentat. Christi haec scribit: *Honestus cum spiritu, quam cum carne luctamur, quia carnis sedus complexus exhalans nebulas, eum qui sibi adhaerens aliqua ex parte contaminat, nec libidinum morsus qui quam euasit ille Iesus*.

Concupiscentia carnis quomodo non sit sine peccato.

Conc. Trident.

Cyprianus.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus in deserto tentari debuerit.

227.

art. praeced.

AD quatum sic proceditur. Videtur, quod Christus non debuerit tentari in deserto. Christus enim tentari voluit propter exemplum nostrum, ut dictum est. Sed exemplum debet manifeste proponi illis, qui sunt per exemplum informandi. Non ergo debuit in deserto tentari.

2. Praeterea, Chrysostomus dicit super Mattheum, quod tunc maxime instat diabolus ad tentandum, cum videris solitarios: unde & in principio mulierem tentauit, sine viro eam inueniens. Et sic videtur per hoc, quod in desertum iuit, ut tentaretur. quod tentari voluit se exposuit. Cum ergo eius tentatio sit nostrum exemplum, videtur quod etiam alij debeant se ingerere ad tentationes suscipiendas: quod tamen videtur esse periculosum, cum magis tentationum occasiones vitare debeamus.

3. Praeterea, Mat. 4. ponitur secunda Christi tentatio, quia diabolus Christum assumpsit in sanctam civitatem, & statuit eum super pinnaculum templi. Quod quidem non erat in deserto. Non ergo tentatus est solum in deserto.

Hom. 13. in Mat. paulo post prime. 10.5.

Sed contra est, quod dicitur Mat. 1. quod erat Iesus in deserto quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, & tentabatur a Satana.

Respondeo dicendum, quod (sicut dictum est) Christus propria voluntate se diabolo exhibuit ad tentandum, sicut etiam propria voluntate membris eius se exhibuit ad occidendum, alioquin diabolus venire ad eum non auderet. Diabolus autem magis attinet ad aliquem, cum est solitarius, quia ut dicitur Ecclesi. 4. si quisquam praeualuerit contra unum, duo resistent ei. Et inde est, quod Christus in desertum exiit, quasi ad certum certamus, ut ibi a diabolo tentaretur. Vnde Ambrosius dicit super Lucam, quod Christus agebatur in desertum consilio, ut diabolum prouocaret: nam nisi ille certasset, scilicet diabolus, non iste mihi vicisset, id est, Christus. Addit autem & alias rationes, dicens hoc Christum fecisse mysterio, ut Adam de exilio liberaret, qui scilicet de Paradiso in desertum eiectus est: & ex emplo, ut ostenderet nobis diabolum ad meliora tendentibus inuadere.

art. praeced.

li. 4. in Lucam in tit. de duabus sententiis de sermone non longe a fine, 10.5.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus proponitur omnibus in exemplum per fidem, secundum illud Heb. 12. Aspicientes in Authorem fidei, & consummatorem Iesum. Fides autem (ut dicitur Rom. 10.) est ex auditu: non autem ex visu. Quinimo Ioan. 20. dicitur: Beati, qui non viderunt, & crediderunt. Et ideo ad hoc, quod tentatio Christi esset nobis in exem-

in exemplum non oportuit, quod ab hominibus videretur, sed A sufficiens fuit quod hominibus narraretur.

Ad secundum dicendum, quod duplex est tentationis occasio. Vna quidem ex parte hominis, puta cum aliquis se peccato propinquum facit, occasiones peccandi non evitans. Et talis occasio tentationis est vitanda, sicut dictum est *1. Cor. 10. 16.* Ne steteris in omni regione circa Sodomam. Alia vero tentationis occasio est ex parte diaboli, qui semper invidet ad meliora tendentibus: vt *Ambr. dicit.* Et talis tentationis occasio non est vitanda. Vnde dicit *Chrysost.* supra *Matthæum*, quod non solum Christus ductus est in desertum à Spiritu, sed omnes filij Dei habentes Spiritum sanctum. Non enim sunt contenti sedere otiosi, sed spiritus urget aliquod magnum apprehendere opus. Quod esse in deserto, quantum ad diabolum: quia non est ibi iniustitia, in qua diabolus delectatur. Omne etiam bonum opus est desertum quantum ad carnem, & mundum: quia non est secundum voluntatem carnis, & mundi. Talem autem occasionem tentationis dare diabolo, non est periculosum: quia magis est auxilium spiritus sancti, qui est perfecti operis actor, quam impugnatio diaboli invidentis.

Ad tertium dicendum, quod quidam dicunt omnes tentationes factas fuisse in deserto. Quorum quidam dicunt quod Christus ductus est in sanctam civitatem, non realiter, sed secundum imaginariam visionem. Quidam autem dicunt, quod etiam ipsa civitas sancta, id est, Hierusalem, desertum dicitur quia erat derelicta à Deo. Sed hoc non est necessarium: quia Marcus dicit, quod in deserto tentabatur à diabolo, non autem dicit, quod solum in deserto.

In hoc articulo & duobus sequentibus explicat D. Th. circumstantias, ordinemque, ac modum tentationis Christi, obiter attingit aliqua de ieiunio eius. Quæ omnia in sequenti disputatione commodius explicabuntur, contextus enim D. Th. satis perspicuus est, nec alia indiget expositione.

ARTICVLVS III.

Vtrum Christi tentatio debuerit esse post ieiunium.

228.
q. 1. art. 2.

Hom. 16 in
Enang circa
medium.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod Christi tentatio non debuerit esse post ieiunium. D Dicitum est enim supra, quod Christum non decebat conuersationis auferitas. Sed maxima auferitatis fuisse videtur, quod quadraginta diebus, & quadraginta noctibus nihil comederit: sic enim intelligitur quadraginta diebus & noctibus ieiunasse, qui scilicet in illis diebus nullum omnino cibum sumpsit, vt *Greg. dicit.* Ergo non videtur, quod debuerit huiusmodi ieiunium tentationi premittere.

2. Preterea, Marcus 1. dicitur, quod erat in deserto quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, & tentabatur à Satana. Sed quadraginta diebus, & quadraginta noctibus ieiunauit, ergo videtur, quod non post ieiunium, sed simul dum ieiunaret, sit tentatus à diabolo.

3. Preterea, Christus non legitur nisi semel ieiunasse. Sed non solum semel fuit tentatus à diabolo: dicitur enim *Luc. 4.* quod consummata omni tentatione, diabolus recessit ab illo vsque ad tempus. Sicut ergo secunda tentationi non permisit ieiunium, ita nec prima permittere debuit.

Sed contra est, quod dicitur *Matt. 4.* Cum ieiunasset quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, postea esurijs, & tunc accessit ad eum Tentator.

art. 1 huius
quæst.

Respondendo dicendum, quod conuenienter Christus post ieiunium tentari voluit: Primo quidem propter exemplum: quia cum omnibus (sicut dictum est) imminet se contra tentationes tueri, per hoc, quod ipse ante tentationem fuerat ieiunauit, docuit quod per ieiunium nos oportet contra tentationes armari: vnde inter arma iustitie Apostolus ieiunia connumerat. 2. ad *Cor. 6.* Secundo, vt ostenderet, quod etiam ieiunium

ante diabolus aggreditur ad tentandum, sicut alios qui bonis operibus vacant, & ideo sicut post baptismum, ita post ieiunium Christus tentatur. Vnde *Chrysost.* dicit super *Mat. 4.* vi discas, quia magnum bonum est ieiunium, & qualiter scutum est aduersus diabolum, & quoniam post baptismum non lasciuia, sed ieiunio intendere oportet: & ideo Christus ieiunauit, non ieiunio indigens, sed nos instruens. Tertio, quia post ieiunium sequitur esurijs, quæ dedit diabolo audaciam eum aggrediendi: sicut dictum est. Cum autem esuriret Dominus (vt *Hilar. dicit* super *Mat.*) non fuit ex surreptione inedia, sed natura sua hominem dereliquit: non enim erat à Deo diabolus, sed à carne vincendus. Vnde etiam vt *Chrysost.* dicit, non vltra processit in ieiunando, quæ *Moses* & *Helias*, ne incredibilis videretur carnis assumptio.

Ad primum ergo dicendum, quod Christum non decuit conuersatio austerioris vite, vt se communem exhiberet illis, quibus predicauit. Nullus autem debet assumere predicationis officium, nisi prius fuerit purgatus, & in virtute perfectus, sicut & de Christo dicitur *Act. 1.* quod cepit Iesus facere, & docere. Et ideo Christus statim post baptismum austeritatem vite assumpsit, vt doceret post carnem edomitam, oportere alios ad predicationis officium transire: secundum illud Apostoli, Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo, nec forte cum alijs predicauero, ipse reprobus efficiar.

Ad secundum dicendum, quod verbum illud *Marci*, potest sic intelligi, quod erat in deserto quadraginta diebus & quadraginta noctibus, quibus scilicet ieiunauit. Quod autem dicitur, Et tentabatur à Satana, intelligendum est, non in illis quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, quibus ieiunauit, sed post illos, eo quod *Mat. dicit.* Quod cum ieiunasset quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, postea esurijs: ex quo sumpsit tentator occasionem accedendi ad ipsum, vnde & quod subditur. Et Angeli ministrabant ei, consueuimus intelligendum esse ostenditur, ex hoc, quod *Mat. 4.* dicitur. Tunc reliquit eum diabolus, scilicet post tentationem, & ecce angeli accesserunt, & ministrabant ei. Quod vero interponit *Mat.* Eratque cum beatus, inducitur, secundum *Chrysost.* ad ostendendum quale erat desertum, quia scilicet erat inuium hominibus, & bestiarum plenum. Tamen secundum expositionem *Bede*, Dominus tentabatur quadraginta diebus, & quadraginta noctibus. Sed hoc intelligendum est non de illis tentationibus visibilibus, quas narrat *Mat.* & *Lucas*, quæ manifeste factæ sunt post ieiunium, sed de quibusdam alijs impugnationibus quas forte illo ieiunij tempore Christus est à diabolo passus.

Ad tertium dicendum, quod sicut *Ambr.* dicit super *Luc.* recessit diabolus à Christo vsque ad tempus, quia postea non tentaturus, sed aperte pugnaturus aduenit: tempore scilicet passionis. Et tamen per illam impugnacionem videbatur Christum tentare de tristitia & odio proximorum, sicut in deserto de delectatione gula, & contemptu Dei per idolatriam.

ARTICVLVS V.

Vtrum fuerit conueniens ordo, & modus tentationis Christi.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod Christi tentatio non fuerit conueniens tentationis modus & ordo. Tentatio enim diaboli ad peccandum inducit. Sed si Christus subuenisset corporali fami, conuertendo lapides in panem, non peccasset: sicut non peccauit, cum panes multiplicauit (quod non fuit minus miraculum) vt turba esurienti subueniret. Ergo videtur, quod nulla fuerit illa tentatio.

2. Preterea, Nullus persuasor conuenienter suadet contrarium eius, quod intendit. Sed diabolus statuens Christum supra pinnaculum templi, intendebat eum de superbia seu vana gloria tentare. Ergo inconuenienter persuadet ei, vt se mittat deorsum: quod est contrarium superbie, vel vana gloria, quæ semper querit ascendere.

3. Preterea.